

แนวทางปฏิบัติ

เรื่อง การขอกู้เงิน ขอเบิกเงิน รายงานผลการจ่ายเงินกู้และการรับชำระคืนเงินกู้ โครงการสนับสนุนเงินทุนเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นาของสมาชิกสถาบันเกษตรกร

โครงการสนับสนุนเงินทุนเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นาของสมาชิกสถาบันเกษตรกร มีระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) สิ้นสุดโครงการวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ รายละเอียด ดังนี้

(๑) สัญญากู้ยืมเงินระหว่างสำนักงานสหกรณ์จังหวัดกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร จะเริ่มตั้งแต่วันที่.....๒๕๕๙ สิ้นสุดวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยแต่ละปีสำนักงานสหกรณ์จังหวัดต้องส่งเงินชำระคืนเงินกู้ อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ของปีที่ ๑ – ๔ สำหรับปีที่ ๕ ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔

(๒) ระหว่างกรมกับกองทุน เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ สิ้นสุดวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ (เป็นไปตามบันทึกคำรับรองผู้เบิกระหว่างกรมกับกองทุน) ส่งผลให้กรมจะต้องรวบรวมเงินส่งคืนกองทุนในปีที่ ๕ (งวดสุดท้าย) ภายในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการสนับสนุนเงินทุน เพื่อพิจารณาจัดสรรวงเงินกู้ยืมและค่าบริหารโครงการของส่วนราชการ ที่ประชุมมีมติจัดสรรวงเงินกู้ยืมและเงินจ่ายขาดเป็นค่าบริหารโครงการของส่วนราชการ เพื่อให้สำนักงานสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการนำไปดำเนินการ ดังนี้

๑. ตรวจสอบคุณสมบัติของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่จะกู้ยืมเงิน

(๑) สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีสมาชิกที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน เพื่อขุดสระเก็บกักน้ำ หรือขุดเจาะบ่อบาดาล หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) มีวินัยทางการเงิน และไม่มีหนี้คั่งค้างชำระต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ทุกเงินทุน เว้นแต่ได้รับการผ่อนผัน/ขยายระยะเวลาการส่งชำระหนี้คืนแล้ว

(๓) ไม่มีการทุจริต และไม่มีข้อบกพร่องทางการเงินและบัญชี ในกรณีที่มีข้อบกพร่องหรือทุจริต ต้องได้รับการแก้ไขแล้ว

๒. ตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน

(๑) สมาชิกมีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินเพื่อนำไปขุดสระเก็บกักน้ำ หรือขุดเจาะบ่อบาดาล หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพหลัก

(๓) มีวินัยทางการเงิน และไม่มีหนี้คั่งค้างชำระหนี้โครงการใด ๆ เว้นแต่ได้รับการผ่อนผัน/ขยายระยะเวลาการส่งชำระหนี้คืนแล้ว

(๔) สามารถชำระหนี้คืนได้ทุกปี อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของต้นเงินกู้ยืม จนครบถ้วนภายในระยะเวลา ๕ ปี ที่กำหนดไว้ในสัญญา

๓. **สำรวจและจัดทำข้อมูลสมาชิกที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ** โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดร่วมกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (จังหวัดได้แจ้งชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้กรมทราบแล้วในการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๐๔/๗๘๖๗ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ โดยแจ้งชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ ส่วนรายชื่อสมาชิกเป็นข้อมูลที่จังหวัดเก็บไว้)

(๑) ผู้แทนจากสถานีพัฒนาที่ดิน

(๒) ผู้แทนโครงการชลประทาน

(๓) ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อตรวจสอบข้อมูลว่า สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและสมาชิก มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๑ และ ๒ หรือไม่ รวมทั้งความเหมาะสมของพื้นที่ และกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องในการขออนุญาตใช้น้ำบาดาล โดยดำเนินการตามแบบสำรวจและสรุปผลตามที่กำหนด (ไม่ต้องรายงานกรม) ดังนี้

๑) สำรวจสภาพพื้นที่และแผนที่ตำแหน่งแปลงว่า มีความเหมาะสมจะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่สมาชิกแจ้งหรือไม่ เช่น เพื่อการขุดสระเก็บกักน้ำ เจาะบ่อน้ำบาดาล หรือเพื่อปรับปรุงระบบน้ำบาดาล กล่าวคือ เมื่อดำเนินการขุดสระเก็บกักน้ำ หรือเจาะบ่อน้ำบาดาลแล้ว ต้องสามารถเก็บกักน้ำเพื่อใช้ประโยชน์และก่อให้เกิดรายได้หรือบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำได้จริง รวมถึงกรณีปรับปรุงระบบน้ำบาดาลหรือจัดหาพร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วย

๒) ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย/ระเบียบในการขออนุญาตใช้น้ำบาดาล
จากนั้น สรุปผลการสำรวจและแผนผังแปลงพื้นที่ของสมาชิก เสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้โครงการฯ ระดับจังหวัด และแจ้งให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อเสนอขอเงินต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อตรวจสอบโดยละเอียดตามประเด็นดังกล่าว หรืออื่น ๆ ที่จังหวัดเห็นสมควร เพื่อให้การบริหารเงินกู้ยืมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วพบว่า คุณสมบัติของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและสมาชิกไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กรมกำหนด จังหวัดสามารถปรับเปลี่ยนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและสมาชิกที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและเหมาะสมเข้าร่วมโครงการได้ (จากที่ได้แจ้งไว้เดิมตามหนังสือ ที่ กษ ๑๑๐๕/๗๘๖๗ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙) โดยอยู่ภายใต้วงเงินกู้ยืมที่ได้รับจัดสรร

๔. จังหวัดดำเนินการตามขั้นตอน/แผนผังที่กำหนด เพื่ออนุมัติเงินกู้ยืมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการตรวจสอบและมีคุณสมบัติครบถ้วนแล้ว สัญญากำหนด ๕ ปี ตั้งแต่วันที่๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๒๕๖๔ โดยในสัญญาระบุเงื่อนไขให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องส่งเงินคืนสำนักงานสหกรณ์จังหวัดทุกปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของต้นเงินกู้ยืม พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เช่น สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้รับอนุมัติเงินกู้ยืม จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท สัญญาลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สิ้นสุดวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ดังนั้น ปีที่ ๑ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ต้องส่งชำระเงินต้นคืนสำนักงานสหกรณ์จังหวัดไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน คือ ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร จากนั้นสำนักงานสหกรณ์จังหวัดรวบรวมเงินส่งคืนภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ของปีที่ ๑ - ๔ และรายงานผลให้กรมภายใน ๗ วัน หลังจากได้รับการชำระเงินจากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแล้ว เพื่อกรมจะได้นำเงินส่งคืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ในปี ๒, ๓, ๔ สำหรับปีที่ ๕ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดต้องเงินชำระต้นเงินทั้งหมด พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และเงินจ่ายขาดค่าบริหารโครงการของส่วนราชการคงเหลือ (ถ้ามี) ส่งคืนกรมภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ เพื่อกรมจะได้นำเงินทั้งหมดส่งคืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ภายในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ ต่อไป

ขั้นตอนการขอกู้เงิน

๑. ตรวจสอบสมบัติของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/สมาชิก ว่ามีคุณสมบัติครบถ้วนหรือไม่

เมื่อตรวจสอบคุณสมบัติของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/สมาชิก ตามที่กำหนดครบทุกข้อแล้ว เจ้าหน้าที่แจ้งให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร จัดทำแผนธุรกิจและแผนขอกู้เงิน

๒. การจัดทำแผนธุรกิจและแผนขอกู้เงิน

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำแผนธุรกิจ และแผนการขอกู้เงินเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการก่อน ทั้งนี้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ขอกู้เงินโครงการเป็นลักษณะสัญญาเงินกู้ยืมระยะเวลา ๕ ปี โดยในสัญญาต้องระบุเงื่อนไขให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ส่งชำระต้นเงินคืนสำนักงานจังหวัดทุกปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของต้นเงินกู้ยืม พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร จากนั้นสำนักงานสหกรณ์จังหวัดรวบรวมเงินส่งคืนกรมภายใน ๗ วัน หลังจากได้รับการชำระเงินจากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแล้ว จนสิ้นสุดโครงการรวม ๕ ปี พร้อมรายงานผลตามแบบที่กำหนด

๓. การจัดทำคำขอกู้เงิน

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำคำขอกู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ตามตัวอย่างที่กำหนด

๔. วัตถุประสงค์การใช้เงินกู้

- (๑) เพื่อสร้างโอกาสในการทำเกษตรกรรม และลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำ
- (๒) เพื่อส่งเสริมการจัดระบบไร่นาของเกษตรกรให้มีความยั่งยืน มีแหล่งน้ำในฟาร์มของตนเอง ลดการพึ่งพาน้ำจากระบบชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติ
- (๓) เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงจากระบบการทำเกษตรกรรมแบบพึ่งธรรมชาติ เป็นการเกษตรแบบบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากการขาดน้ำ

๕. การเสนอเรื่องขอกู้

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรยื่นหนังสือขอกู้เงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด โดยมีเอกสารประกอบ ดังนี้

- (๑) แบบคำขอกู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
- (๒) โครงการ/แผนงานที่ขอกู้เงิน
- (๓) สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่มีมติขอกู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
- (๔) บทคัดลง ณ วันสิ้นเดือนก่อนเสนอเรื่องขอกู้เงิน
- (๕) งบการเงินประจำปีล่าสุด และย้อนหลัง ๒ ปี
- (๖) รายละเอียดทรัพย์สินจำนอง
- (๗) สำเนาบัญชีเงินฝาก ธ.ก.ส. เพื่อรับเงินกู้ตามโครงการฯ

๖. การพิจารณาเงินกู้

เมื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ยื่นเรื่องขอกู้เงินต่อสำนักงานสหกรณ์จังหวัดแล้ว เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการดำเนินการ ดังนี้

- (๑) วิเคราะห์คำขอกู้ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ความเป็นไปได้ของแผนงาน
- (๒) วิเคราะห์จุดคุ้มทุน งบกระแสเงินสด และผลการดำเนินธุรกิจในปีที่ผ่านมา ก่อนกู้เงิน และฐานะการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
- (๓) เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้โครงการสนับสนุนเงินทุนเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นาของสมาชิกสถาบันเกษตรกร จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ฯ ระดับจังหวัด
- (๔) สรุปผลการประชุมและนำผลการประชุม เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ มีหนังสือมอบอำนาจ ที่ กษ ๑๑๐๕/๙๖๔๓ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรกู้ยืม เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร โครงการสนับสนุนเงินทุนเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นาของสมาชิกสถาบัน เกษตรกร เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือสหกรณ์จังหวัดได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณา อนุมัติแล้ว ให้จัดทำแบบสรุปผลการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ ตามแบบที่กำหนด เพื่อเก็บเป็นข้อมูลของจังหวัด

ขั้นตอนการขอเบิกเงินของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ดำเนินการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ที่ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ๒ บัญชี โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์จะดำเนินการโอนเงินกู้ยืม และค่าบริหารโครงการของ ส่วนราชการให้จังหวัด ดังนี้

๑. บัญชีใช้ชื่อว่า “เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร โครงการสนับสนุนเงินทุนเพื่อสร้างระบบ น้ำในไร่นาของสมาชิกสถาบันเกษตรกร” สำนักงานสหกรณ์จังหวัด (เพื่อรองรับเงินกู้ยืม) โดยกรมจะโอนเงิน กู้ยืมให้จังหวัด เพื่อพิจารณาอนุมัติให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสงค์และมีคุณสมบัติครบถ้วน เหมาะสมต่อไป

๒. บัญชีใช้ชื่อว่า “เงินค่าบริหารจัดการโครงการสนับสนุนเงินทุนเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นา ของสมาชิกสถาบันเกษตรกร” สำนักงานสหกรณ์จังหวัด (เพื่อรองรับค่าใช้จ่ายของส่วนราชการ) โดยกรม จะโอนเงินจ่ายขาดจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เป็นค่าใช้จ่ายของส่วนราชการให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ร้อยละ ๑ (โดยประมาณ) ของวงเงินกู้ยืมที่ได้รับจัดสรร เพื่อนำไปดำเนินการ ดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมชี้แจงโครงการ/แผนงาน แก่ผู้แทนคณะกรรมการ ดำเนินงานของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม ค่าอาหาร ค่าพาหนะ และอื่น ๆ (เช่น ค่าวัสดุ/อุปกรณ์)

(๒) ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้โครงการฯ ระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม ค่าอาหาร ค่าพาหนะ และ อื่น ๆ (เช่น ค่าวัสดุ/อุปกรณ์)

(๓) ค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะ ที่พัก (ถ้ามี) ในการจัดทำข้อมูล สำรวจพื้นที่/แผนที่ตำแหน่งแปลง ของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ และประชุมชี้แจงโครงการ/ให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงาน/โครงการแก่ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

๓. นอกจากเงินจ่ายขาดเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของ ๓ กิจกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว กรมจะขอ อนุมัติเงินงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นงบดำเนินงาน หากได้รับอนุมัติแล้ว จะดำเนินการโอนเงินให้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด (ไม่ต้องเปิดบัญชี) เป็นรายปีต่อไป เริ่มจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (ดำเนินงานตั้งแต่ เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๐) เพื่อเป็น

(๑) ค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะ ที่พัก (ถ้ามี) ในการตรวจสอบ ติดตามผลการใช้เงินกู้ให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์โครงการ (กำหนดเป็นตัวชี้วัด)

(๒) ค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะ ที่พัก (ถ้ามี) ติดตามการชำระหนี้ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (กำหนดเป็นตัวชี้วัด)

ขั้นตอนการเบิกเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๑. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำเอกสารขอเบิกเงินกู้ หนังสือสัญญากู้ยืม หนังสือค้ำประกันเงินกู้ และเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเสนอต่อสำนักงานสหกรณ์จังหวัด เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ตรวจสอบเอกสารเพื่อความสมบูรณ์และครบถ้วนของเอกสาร และให้เก็บรักษาเอกสารดังกล่าวไว้ที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด

๒. สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตามเลขที่บัญชีธนาคารที่เปิดไว้เฉพาะโครงการ

สำหรับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมด้านการเงินและบัญชี ให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ปฏิบัติตามคำแนะนำของกลุ่มบัญชีและการเงินกองทุน กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์

การรายงานผลการจ่ายเงินกู้และการรับชำระคืนเงินกู้

จังหวัดจัดทำรายงานผลการจ่ายเงินกู้ การรับชำระคืนเงินกู้ตามแบบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด โดยใช้แบบรายงานตามปีที่ยื่นงาน ได้แก่ ปีที่ ๑ ใช้แบบรายงานที่ ๑ สำหรับปีที่ ๒ - ๕ ใช้แบบรายงานที่ ๒ - ๕ ตามลำดับ
